

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5MCdo/3/2013
Identifikačné číslo spisu:	1206213432
Dátum vydania rozhodnutia:	13.03.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Helena Haukvitzová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:1206213432.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej Slovenskej republiky - Krajské riaditeľstvo Policajného zboru v Bratislave, so sídlom v Bratislave, Špitálska 14, proti povinnému H. R., bývajúcemu v U., o vymoženie 66,39 € s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 37 Er 3542/2006, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 11. januára 2012 sp. zn. 18 CoE 690/2010 a uzneseniu Okresného súdu Bratislava II z 10. novembra 2009, č.k. 37 Er 3542/2006-8, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 11. januára 2012 sp. zn. 18 CoE 690/2010 a uznesenie Okresného súdu Bratislava II z 10. novembra 2009, č.k. 37 Er 3542/2006-8 z r u š u j e a vec vracia Okresnému súde Bratislava II na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Oprávnená podala súdnemu exekútorovi návrh na vykonanie exekúcie na vymoženie sumy 66,39 € s príslušenstvom. Povinnosť zaplatiť túto sumu bola povinnému uložená rozhodnutím Okresného riaditeľstva Policajného zboru Bratislava II z 27. februára 2004 č. AA900897; tento exekučný titul nadobudol právoplatnosť 27. februára 2004 a vykonateľnosť 15. marca 2004.

Na základe žiadosti súdneho exekútora podanej 7. júna 2006 Okresný súd Bratislava II vydal dňa 18. septembra 2006 pod sp. zn. 37 Er 3542/2006 poverenie na vykonanie exekúcie pre vymoženie uloženej pokuty a trov exekúcie.

Okresný súd Bratislava II uznesením z 10. marca 2009 č.k. 37 Er 3542/2006-6 exekúciu zastavil podľa § 57 ods. 2 Exekučného poriadku. Zastavenie exekúcie odôvodnil tým, že exekučný titul už nemožno vykonať, lebo uplynula trojročná prekluzívna lehota v zmysle § 88 ods. 1 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení zmien a doplnkov. Uvedené uznesenie nadobudlo právoplatnosť 25. marca 2009.

Okresný súd Bratislava II uznesením z 10. novembra 2009 č.k. 37 Er 3542/2006-8 uložil oprávnenej povinnosť zaplatiť súdnemu exekútorovi trovy za výkon exekučnej činnosti vo výške 47,80 € do troch dní od právoplatnosti tohto uznesenia. Rozhodnutie odôvodnil tým, že odmenu súdnemu exekútorovi

zaplatí v zmysle § 202 ods. 2 veta prvá Exekučného poriadku oprávnená, pretože od začiatku exekučného konania znášala riziko neúspechu v prípade uplynutia prekluzívnej doby spätéj s jej právom na zaplatenie dlžnej sumy.

Na odvolanie oprávnenej proti uzneseniu o trovách exekúcie Krajský súd v Bratislave uznesením z 11. januára 2012 sp. zn. 18 CoE 690/2010 uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne podľa § 219 ods. 2 O.s.p. potvrdil. Povinnému náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. V odôvodnení uznesenia konštatoval, že k zastaveniu exekúcie nedošlo zavinením povinného, ale márnym uplynutím času ako objektívnej kategórie a nie je preto možné zaviazat' na náhradu trov exekúcie povinného. Zodpovednosť za výsledok exekučného konania má oprávnená, keďže ide o jej procesný neúspech (pohľadávka oprávnenej nebola uspokojená). V závere svojho rozhodnutia odvolací súd uviedol, že oprávnená podala návrh na vykonanie exekúcie až po uplynutí takmer dvoch rokov od právoplatnosti exekučného titulu, čím podstatne znížila možnosť vymoženía svojej pohľadávky. Odvolací súd sa nezaoberal výškou priznaných trov exekúcie, pretože túto oprávnená vo svojom odvolaní nenamietala.

Na základe podnetu oprávnenej podal generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) mimoriadne dovolanie proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 11. januára 2012 sp. zn. 18 CoE 690/2010 a uzneseniu Okresného súdu Bratislava II z 10. novembra 2009, č.k. 37 Er 3542/2006-8. Podľa právneho názoru generálneho prokurátora môže súd uložiť oprávnenému povinnosť uhradiť nevyhnutné trovy exekúcie v zmysle § 203 ods. 1, ods. 2 Exekučného poriadku len v prípade, ak dôjde k zastaveniu exekúcie jeho zavinením, ale ak sa exekúcia zastaví z dôvodu, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie. V predmetnej veci nebol splnený žiaden zákonom stanovených predpokladov. Mal za to, že pokiaľ oprávnená osoba podala včas návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia, resp. na vykonanie exekúcie, neprichádza do úvahy jej procesné zavinenie na zastavení exekúcie z dôvodu straty účinnosti exekučného titulu v dôsledku uplynutia prekluzívnej lehoty určenej na jeho vykonanie. Oprávnená nemohla postup súdu vo vykonávacom konaní, resp. postup súdneho exekútora v exekučnom konaní, ako i dĺžku trvania tohto konania, teda ani prípadné vykonanie exekučného titulu do straty jeho účinnosti v priebehu konania ovplyvniť. Okrem toho, súd by bol povinný exekúciu zastaviť i z úradnej moci, ak by zistil stratu účinnosti exekučného titulu v priebehu konania. Náhradu nevyhnutných nákladov na vykonanie exekúcie možno uložiť oprávnenému podľa § 203 ods. 2 Exekučného poriadku aj vtedy, ak dôjde k zastaveniu exekúcie z dôvodu, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie. Nedostatok majetku povinného na náhradu trov exekúcie však musí byť v exekučnom konaní preukázaný. V uvedenej exekučnej veci súd a ani súdny exekútor existenciu majetku na strane povinného na uhradenie trov exekúcie neskúmali. Procesné zavinenie oprávnenej nemožno bez ďalšieho založiť iba na jej dispozičnom úkone - podaní návrhu na vykonanie exekúcie. Riziko neúspechu exekúcie musí znášať súdny exekútor pokiaľ, povinnosť nahradiť trovy exekúcie nemožno uložiť povinnému ani oprávnenému. V závere generálny prokurátor poukázal na rozhodovaciu činnosť Ústavného súdu Českej republiky a rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva (Van der Mussele proti Belgicku). Z týchto dôvodov generálny prokurátor navrhol, aby mimoriadnym dovolaním napadnuté a na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.) spočívajúce uznesenia odvolacieho súdu a súdu prvého stupňa boli zrušené a vec vrátená súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Oprávnená sa vo svojom vyjadrení stotožnila s obsahom mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora, keď nezistila dôvody na jeho doplnenie alebo zmenu.

Povinný sa k mimoriadnemu dovolaniu písomne nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O.s.p.) po zistení, že tento opravný prostriedok podal generálny prokurátor Slovenskej republiky (§ 243e ods. 1 O.s.p.) v lehote jedného roka (§ 243g O.s.p.) proti rozhodnutiu, ktoré môže napadnúť týmto opravným prostriedkom, preskúmal napadnuté uznesenia bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243i ods. 2 v spojení s § 243a ods. 3 O.s.p.) v rozsahu podľa § 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie je opodstatnené.

V zmysle § 243f ods. 1 O.s.p. mimoriadnym dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie súdu za podmienok uvedených v § 243e, ak a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou konania, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný rozsahom dovolania, ale i v mimoriadnom dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tzv. inými vadami, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť dovolacieho súdu podľa § 242 ods. 1 druhá veta O.s.p. skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., zaoberal sa dovolací súd predovšetkým otázkou, či konanie v tejto veci nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ § 237 O.s.p. (t.j. či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdov, nedostatku spôsobilosti účastníka byť účastníkom konania, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodutej alebo už prv začatého konania, prípad nedostatku návrhu na začatie konania tam, kde konanie mohlo začať len na takýto návrh, prípad odňatia možnosti účastníkovi konať pred súdom alebo prípad rozhodovania vylúčeným sudcom, či súdom nesprávne obsadeným). Existenciu týchto väd generálny prokurátor nenamietal a v dovolacom konaní ani nevyšli najavo.

Inou vadou konania, na ktorú musí dovolací súd prihliadať aj vtedy, ak nie je namietaná, je procesná vada, ktorá, na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p., nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Jej základom je porušenie iných procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní. Medzi také vady patrí napríklad skutočnosť, že rozhodnutie odvolacieho súdu vychádza z neúplného alebo nesprávne zisteného skutkového stavu veci z dôvodu, že súd pri vykonávaní dokazovania nepostupoval v súlade s príslušnými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku, že odvolací súd pri svojom rozhodovaní vychádzal z iného skutkového základu, než súd prvého stupňa bez toho, aby postupoval podľa § 213 ods. 3 O.s.p. a pod. Výskyt takejto vady nebol v mimoriadnom dovolaní namietaný a dovolací súd ju ani nezistil.

Generálny prokurátor namieta, že napadnuté uznesenia súdov nižších stupňov spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.).

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Podľa § 196 Exekučného poriadku za výkon exekučnej činnosti podľa tohto zákona patrí exekútorovi odmena, náhrada hotových výdavkov a náhrada za stratu času. Ak je exekútor platiteľom dane z pridanej hodnoty podľa osobitného zákona, zvyšuje sa jeho odmena o daň z pridanej hodnoty.

Podľa § 197 ods. 1 Exekučného poriadku náklady podľa § 196 uhrádza povinný.

Podľa § 200 ods. 1 a 2 Exekučného poriadku trovami exekúcie sú odmena exekútora, náhrada hotových výdavkov a náhrada za stratu času pri vykonaní exekúcie (§ 196). Oprávnený a exekútor majú nárok na náhradu trov potrebných na účelné vymáhanie nároku. Ak súd rozhodne o zastavení exekúcie, rozhodne aj o tom, kto a v akej výške platí trovy exekúcie.

Podľa § 203 ods. 1 a 2 Exekučného poriadku, ak dôjde k zastaveniu exekúcie zavinením oprávneného, súd mu môže uložiť nahradenie nevyhnutných trov exekúcie. Ak sa exekúcia zastaví z dôvodu, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie, znáša ich oprávnený. To neplatí, ak ide o

vykonanie exekúcie na vymozenie pohľadávky na výživnom. V takomto prípade znáša trovy exekúcie súd, súd nemá právo na náhradu trov exekúcie, ktoré platil.

Ustanovenia § 196 a § 197 Exekučného poriadku upravujú zásadu, že odmenu patriacu súdnemu exekútorovi za výkon exekučnej činnosti, náhradu jeho hotových výdavkov a náhradu za stratu času uhradza povinný. Len výnimočne, ak dôjde k zastaveniu exekúcie, môže súd uložiť oprávnenému, aby nahradil trovy exekúcie. Súd však zváži, ktoré trovy potreboval oprávnený na účelné vymáhanie nároku a či mohol pri náležitej opatrnosti predvídať dôvod zastavenia exekúcie (§ 203 ods. 1 Exekučného poriadku). Ustanovenie § 203 Exekučného poriadku vo svojom texte teda umožňuje súdu pri zastavení exekúcie prelomiť zásadu zakotvenú v § 197 ods. 1 Exekučného poriadku, že trovy exekúcie uhradza zásadne povinný a povinnosť nahradiť trovy exekúcie uložiť oprávnenému. Predpokladom takéhoto postupu je určitá forma procesného zavinenia oprávneného.

V predmetnej veci nebol splnený žiadny z uvedených zákonných predpokladov, teda nebol splnený ani dôvod pre použitie uvedenej výnimky. Pod zavinením oprávnenej v zmysle § 203 ods. 1 Exekučného poriadku treba rozumieť také porušenie procesných predpisov zo strany oprávnenej, ktoré má za následok buď neodôvodnený vznik trov exekúcie, alebo také jej konanie (úkony), ktoré by spôsobilo zastavenie exekúcie.

Dovolací súd sa preto stotožňuje s právnym názorom vysloveným generálnym prokurátorom Slovenskej republiky, podľa ktorého pokiaľ oprávnená podala návrh na vykonanie exekúcie včas, neprichádza do úvahy jej procesné zavinenie na zastavení exekúcie z dôvodu straty účinnosti exekučného titulu v dôsledku uplynutia prekluzívnej lehoty určenej na jeho vykonanie. Oprávnená totiž postup súdu vo vykonávanom konaní, resp. postup súdneho exekútora v exekučnom konaní, ako i dĺžku ich trvania, nemohla ovplyvniť. Okrem toho, ak súd zistí stratu účinnosti exekučného titulu, je povinný exekúciu zastaviť z úradnej povinnosti.

Vychádzajúc z uvedeného dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutia krajského, ako aj okresného súdu spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci. Generálny prokurátor Slovenskej republiky preto dôvodne podal mimoriadne dovolanie podľa § 243e O.s.p. v spojení s § 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p., keďže to vyžadovala ochrana práv a zákonom chránených záujmov účastníka konania a túto ochranu nebolo možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami. Rovnaký právny záver prijal už Najvyšší súd Slovenskej republiky aj vo viacerých svojich rozhodnutiach riešiacich obdobnú právnu problematiku (viď napr. sp. zn. 3 M Cdo 11/2009, 4 M Cdo 11/2008, 6 M Cdo 4/2010, 7 M Cdo 13/2011 a ďalšie).

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto rozhodnutie krajského súdu a rovnakou vadou postihnuté rozhodnutie okresného súdu o trovách exekúcie podľa § 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243b ods. 2, 3, 4 O.s.p. zrušil a vec vrátil Okresnému súdu Bratislava II na ďalšie konanie.

Ak dôjde k zrušeniu napadnutého rozhodnutia, súd, ktorého rozhodnutie bolo zrušené, koná ďalej o veci. Pritom je právny názor súdu, ktorý rozhodoval o mimoriadnom dovolaní, záväzný. V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a konania o mimoriadnom dovolaní (viď primerane § 243d ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.